

i Overdrivelser eller at fremsætte uholdbare Paastande, og jeg skal derfor strag erkjende, at der i Virkeligheden er et Hensyn at tage hertil, men jeg tror, at det vilde være at gaa for vidt, hvis man sagde, at dette Hensyn skulde fastslaa Beliggenheden. Jeg tror ikke, man overhovedet her kan gaa videre end til at sige, at Beliggenhedsspørgsmaalet til en vis Grad kan være foregribet, og jeg skal tillade mig at gaa til en Undersøgelse af, i hvilken Grad dette er sket. Høst mig staar det, som om denne Grund, dette Hensyn ikke har meget stor Betydning, al den Stund alle de Havnearbejder, der ere udførte nord for Kastellet eller ved Kalkbrønderhavnen, ere besluttede uden Hensyn til Frihavnsanlægget. De maa altsaa, selv om der ingen Frihavn kommer til at benytte dem, dog kunne antages tilnærmelsesvis at ville gjøre den samme Nytte som den, der har været tilfattet med dem, da de besluttedes anlagte. Jeg tror overhovedet ogsaa, at det virkelig forholder sig saaledes, at disse Arbejder ville kunne finde en virkelig god og nyttig Anvendelse, selv om Frihavnen ikke kommer til at ligge der. Hvor vilde der vel nemlig findes en heldigere Plads for de saa meget efterspurgte og attraaede industrielle Anlæg end netop der, hvor der ved de store Vandvindinger er fremkommet store Arealer, og som vistnok ville kunne faaes forholdsvis billigere, beliggende ved den nye Havn og ved dybt Vand. Desuden vilde saadanne Industri anlæg i mange Henseender være meget heldigere situerede, end om de laa i en Frihavn, idet de vilde have fri Adgang til Indlandet, der dog vistnok bestandig vil blive vor Industris bedste Marked, og jeg ser ikke, at de vilde være synderlig uheldigere stillede med deres Produktion, hvis Afsetningen skulde ske til Udlandet, end om de laa i en Frihavn, naar man ser hen til den Liberalitet, hvormed Toldvæsenet og Toldbestyrelsen i det Hele nu, og det mere og mere, giver Toldgodtgjørelser for de toldpligtige Raamaterialier, der ere anvendte til Fabrikationen. Og det er jo egentlig den eneste Fornøielse, der er ved at ligge i Frihavnsanlægget og producere der, at der ere Raamaterialerne toldfri. Man er mere og mere gaaet over til at give disse Toldgodtgjørelser for saa godt som Alt, hvad der bliver fabrikeret her i Landet, og man vil sikkert ved en Toldlovrevisjon gaa

endnu videre i den Retning. Men vil man nu ikke antage dette, men anse det for absolut nødvendigt for at fremlokke Industri anlæg, at der maa være en Industriefrihavn, saa er der jo aldeles Intet til Hinder for, at man anvender netop disse Havne og de derved indvundne Arealer til en Industriefrihavn. Vi have nemlig under første Behandling hørt det klart og tydelig udviklet af den høitærede Finantsminister, at Anlægget af en Industriefrihavn meget vel kunde udføres fra en kommerciel Frihavn, og jeg skal tilføie, at jeg tror, at det endogsaa for denne sidste vilde have en stor Fordel, om en saadan Udsondring fandt Sted, navnlig fordi Frihandelshavnen vilde blive i høi Grad befriet for et meget generende Toldoplysn, der maa finde Sted for Industriefrihavnens Skyld. — Jeg kunde tænke mig, at man bestemt vilde benegte, at de udførte Nordhavnearbejder kunde finde nogen som helst Anvendelse i nogen af de af mig her antydede Retninger, kort sagt, at man vilde gaa saa vidt at sige, at enhver Dre, der er anvendt paa dem, er spildt. Jeg kunde tænke mig det, uagtet der dog vel næppe vilde være ret Mange, der ikke maatte indrømme, at de indvundne Arealer, der ligge saa nær ved Hovedstaden, maa repræsentere ret betydelige Verdier. Men jeg gaar ud fra det Bærfte og siger: Lad os antage, at hele dette Arbejde var spildt, hvormed har det da kostet? Den høitærede Indenrigsminister gav os derom under første Behandling en autentisk Oplysning. De have derefter Alt i Alt kostet 3½ Mill. Kr. Det er ganske vist en meget betydelig Sum at faste bort, men naar man ser hen til, hvad Frihavnen vil koste efter den, indtil i Dag i alt Fald, uimodtagne Beregning, der ved første Behandling fremsattes af det ærede 7de Medlem for Kjøbenhavn (H. Hansen), er det nævnte Beløb dog kun en Syvendedel heraf. Og i Betragtning af den Betydning, det vil have, om en Frihavn faar en mere eller mindre heldig Beliggenhed, tror jeg dog, at der ikke vil være to Meninger om, at den heldige Beliggenhed er langt at foretrække, selv om denne Frihavn derved skulde komme til at koste 1/7 mere. Men nu er Hovedspørgsmaalet: Kan der paavises en Plads, der har en saadan heldigere Beliggenhed? Jeg har ikke dristet mig og skal ikke driste